

Posudek diplomové práce Moniky Buldrové Využití obrazového materiálu na 1. stupni ZŠ

Autorka se v předložené diplomové práci zaměřila na využití obrazového materiálu a ilustrací v učebnicích pro 1. stupeň ZŠ, a to zejména v souvislosti s výukou komunikační výchovy a slohu. Ve své práci opakovaně zdůrazňuje potřebu věnovat náležitou pozornost této složce předmětu český jazyk a literatura. Diplomantka konstatuje, že RVP nestanovuje, jak má být učivo komunikační výchovy rozděleno do jednotlivých ročníků, a to vnímá jako jisté riziko. Upozorňuje na fakt, že slohová výuka může být omezována na úkor ostatních složek předmětu.

V teoretických částech předložené práce autorka charakterizuje podstatu mluvených a psaných projevů obecně. Druhá kapitola je věnována vymezení nonverbální složky výuky. To samo o sobě představuje určitý problém, neboť k nonverbální složce patří celá řada materiálů (nejen ilustrace, obrázky, ale i grafy atd.). Diplomantka ale správně upozorňuje na fakt, že nonverbální stránce učebních textů nebývá věnována taková pozornost jako stránce verbální. Autorka přehledně sumarizuje všechny zásadní funkce nonverbální složky učebnic, připomíná ale i vliv užití nekvalitních obrazových materiálů a jejich nežádoucích vlivů, a to nejen ve vytváření negativních estetických vjemů, ale i ve ztížení pochopení učiva. Kvalitní nonverbální složky mohou naopak výrazně zvýšit zájem o probírané učivo. V teoretické části předložené diplomové práce se autorka opírá o názory renomovaných didaktiků (M. Čechové, E. Hájkové, J. Hubáčka, B. Kosové, J. Mareše aj.).

Východiskem pro analýzu jsou učebnice nakladatelství Fraus, nakladatelství Nová škola (Duhová řada), s. r. o., a nakladatelství Taktik: Hravá čeština. Diplomantka se zaměřuje na obrazový materiál pro nácvik vypravování podle série obrázků. Ilustrace jsou zařazovány do textu diplomové práce, jsou vždy náležitě analyzovány a komentovány.

Významnou část práce představuje kapitola 5, v níž jsou předloženy přípravy hodin komunikační a slohové výuky s využitím obrázků.

V závěrečném hodnocení kvality vybraných nonverbálních materiálů dochází diplomantka k zajímavým závěrům, jež by mohly být užitečné i pro daná nakladatelství. V učebnici nakladatelství Fraus dokládá autorka konkrétní nevhodnost některých ilustrací (žáci z obrázků obtížně rozpoznávají plynulost děje, jsou zmateni a negativně to ovlivňuje kvalitu vypravování). Ale i některé série obrázků z učebnic nakladatelství Nová škola se podle výzkumu ukázaly jako méně srozumitelné, což ve svém důsledku ovlivňuje kvalitu žákovy tvorby textů.

Diplomová práce je zcela původní, její jazyková i stylizační úroveň je velmi dobrá. Diplomantka zcela splnila svůj cíl.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Plzni 11. 5. 2022

PhDr. Jana Vaňková
oponentka

Seuklasí o originálu

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

J. Vaňková